

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

***CERITA RAKYAT SEBAGAI MEDIUM
PENDIDIKAN KEPADA KANAK-KANAK***

LILY SALWANI BT RAZALI

FBMK 2011 61

**CERITA RAKYAT SEBAGAI MEDIUM
PENDIDIKAN KEPADA KANAK-KANAK**

LILY SALWANI BT RAZALI

MASTER SASTERA

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

2011

**CERITA RAKYAT SEBAGAI MEDIUM PENDIDIKAN
KEPADA KANAK-KANAK**

Oleh

LILY SALWANI BT RAZALI

**Tesis ini dikemukakan kepada Sekolah Pengajian Siswazah, Universiti
Putra Malaysia sebagai memenuhi keperluan untuk Ijazah Master Sastera**

Disember 2011

Abstrak tesis yang dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia sebagai memenuhi keperluan untuk ijazah Master Sastera

**CERITA RAKYAT SEBAGAI MEDIUM PENDIDIKAN KEPADA
KANAK-KANAK**

Oleh

LILY SALWANI BT RAZALI

Disember 2011

Pengerusi : Nik Rafidah Binti Nik Muhamad Affendi, PhD

Fakulti : Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi

Kajian ini dilakukan untuk melihat cerita rakyat sebagai medium pendidikan kepada kanak-kanak serta melihat tanggapan dan juga persepsi kanak-kanak terhadap unsur pendidikan dari kaca mata mereka. Objektif kajian ini adalah untuk mengenal pasti unsur pendidikan yang terkandung dalam cerita rakyat seterusnya menghuraikan persepsi kanak-kanak terhadap unsur pendidikan tersebut. Sehubungan itu, kajian ini menggunakan Teori Resepsi untuk melihat tanggapan penerimaan dan persepsi kanak-kanak terhadap unsur pendidikan dalam cerita rakyat. Selain itu, kajian ini juga menggunakan kaedah lapangan dan juga kaedah analisis teks. Kaedah analisis teks adalah untuk melihat unsur pendidikan yang terdapat dalam cerita rakyat dan kajian lapangan pula untuk melihat persepsi kanak-kanak menggunakan borang soal selidik dan juga pemerhatian pengkaji mengenai reaksi kanak-kanak ketika proses penyelidikan

berlangsung. Penganalisan terhadap cerita rakyat yang dikaji meliputi tiga aspek pendidikan iaitu mendidik kanak-kanak ke arah perubahan sosial iaitu berubah dari bersikap negatif kepada sikap positif. Seterusnya cerita rakyat turut mendedahkan kepada kanak-kanak tentang aspek ekonomi. Aspek seterusnya adalah cerita rakyat dapat membawa kepada pembentukan moral yang baik. Penganalisan terhadap aspek pembentukan moral pula merangkumi sepuluh amalan nilai-nilai murni yang terkandung dalam sukatan pelajaran pendidikan moral bagi sekolah rendah dan juga sekolah menengah mengikut Pusat Perkembangan Kurikulum. Penganalisan terhadap persepsi kanak-kanak menunjukkan terdapat pelbagai tanggapan dan juga persepsi kanak-kanak terhadap unsur pendidikan sama ada menerima mahupun menolak unsur pendidikan tersebut. Penerimaan dan juga penolakan itu dapat dilihat melalui data-data yang dikumpulkan dalam kajian lapangan. Hasil kajian menunjukkan bahawa cerita rakyat bukan membosankan dan bukan sebagai bahan khayalan semata-mata. Malah, unsur-unsur pendidikan yang terkandung dalam cerita rakyat dapat memberikan mereka sebuah pengajaran yang amat berguna dalam meniti kehidupan seharian mereka. Cerita rakyat dapat memberikan mereka sempadan tentang baik buruk sesuatu perbuatan.

Abstract of thesis submitted to the Senate of University Putra Malaysia in fulfillment of the requirements for the degree of Master of Arts

FOLKLORE AS EDUCATION MEDIUM TO CHILDREN

By

LILY SALWANI BT RAZALI

December 2011

Chairman : Nik Rafidah Binti Nik Muhamad Affendi, PhD

Faculty : Faculty Modern Languages and Communication

This study is conducted to view the folklore as education medium to children and see their perception on educational element from their point of view. The objective of this study was to identify educational elements contained in the folklore and then describe the children perception on that element. Accordingly, this study use Reception Theory to see the notion of children acceptance and perception on educational element in folklore. Apart from that, this study also used field and text analysis method. Text analysis method used to see educational element in the folklore and field research on the other hand used to see children's perception while using survey form and also researcher observation on children' reaction when process research take place. Analysis on folklore study covered three educational aspect namely to educate children towards social change behavior from negative to positive attitude. Next, folklore also will exposed the children on economy aspect. Besides that, folklore may lead to the formation of

good moral. Analysis on formation aspects of moral on the other hand include ten practice good values which include in moral education syllabus for primary school and also secondary school according to Curriculum Development Centre. Analysis on children' perception showed that there was various response and also children's perception at educational element either accept or reject educational element. Acceptance and rejection can be seen in the data collected in field research. The result showed that folklore is not boring and used as solely imaginary substance only. In fact, educational elements included in folklore can give them a lesson that is immensely useful in pass over their daily life. Folklore also can give them a border on the pro and cons of something act.

Saya mengesahkan bahawa satu Jawatankuasa Peperiksaan Tesis telah berjumpa pada **2 Disember 2011** untuk menjalankan peperiksaan akhir bagi **Liliy Salwani Bt Razali** bagi menilai tesis beliau yang bertajuk “**Cerita Rakyat Sebagai Medium Pendidikan Kepada Kanak-kanak**” mengikut Akta Universiti dan Kolej Universiti 1971 dan Perlembagaan Universiti Putra Malaysia [P.U.(A) 106] 15 Mac 1998. Jawatankuasa tersebut telah memperakukan bahawa calon ini layak dianugerahi ijazah **Master Sastera (Kesusasteraan Melayu)**.

Ahli Jawatankuasa Peperiksaan Tesis adalah seperti berikut:

Adi Yasran bin Abdul Aziz, PhD

Profesor Madya
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Kamariah binti Kamarudin, PhD

Pensyarah Kanan
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Jama'yah bt Zakaria, PhD

Pensyarah
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Awang Azman Awang Pawi, PhD

Pensyarah
Pusat Pengajian Bahasa
Universiti Malaysia Sarawak
Malaysia.
(Pemeriksa Luar)

SEOW HENG FONG, PhD

Profesor dan Timbalan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

Tesis ini telah dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia dan telah diterima sebagai memenuhi syarat keperluan untuk ijazah Master Sastera. Ahli Jawatankuasa Penyelesaian adalah seperti berikut:

Nik Rafidah Nik Muhamad Affendi, PhD

Pensyarah Kanan

Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi

Universiti Putra Malaysia

(Pengerusi)

Arba'ie Sujud, PhD

Profesor Madya

Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi

Universiti Putra Malaysia

(Ahli)

BUJANG KIM HUAT. PhD

Profesor dan Dekan

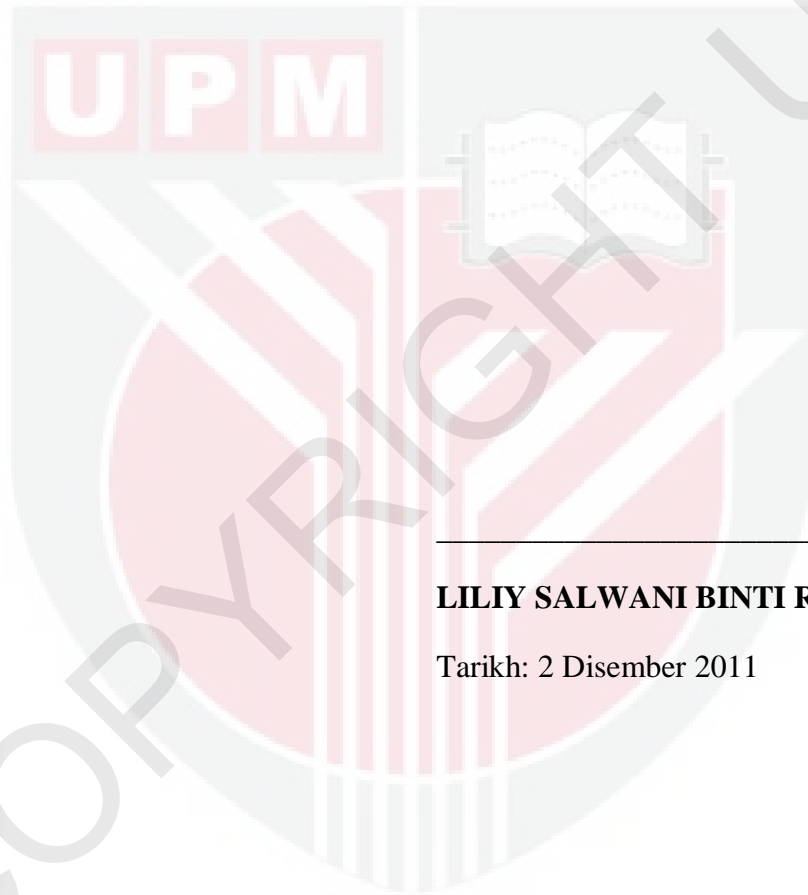
Sekolah Pengajian Siswazah

Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

PERAKUAN

Saya memperakui bahawa tesis ini adalah hasil kerja saya yang asli melainkan petikan dan sedutan yang tiap-tiap satunya telah dijelaskan sumbernya. Saya juga memperakui bahawa tesis ini tidak pernah dimajukan sebelum ini, dan tidak dimajukan serentak dengan ini, untuk ijazah lain sama ada di Universiti Putra Malaysia atau di institusi lain.

LILY SALWANI BINTI RAZALI

Tarikh: 2 Disember 2011

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, Syukur ke hadrat Ilahi, dengan restu Allah Yang Maha Pengasih Lagi Maha Penyayang dan limpah kurnia-Nya, saya dapat menyiapkan tesis bagi memenuhi keperluan mendapatkan Ijazah Sarjana Sastera (Kesusasteraan Melayu) dari Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi, Universiti Putra Malaysia.

Ucapan terima kasih yang tidak terhingga kepada barisan Penyelia, Dr. Nik Rafidah Nik Muhammad Affendi dan Prof. Madya Dr. Arba'ie Sujud selaku Ahli Jawatankuasa Penyeliaan tesis yang telah banyak meluangkan masa dan membantu dalam menyelia tugas saya, memberi nasihat dan tunjuk ajar kepada saya selama berada di bawah seliaan beliau. Nasihat, ilmu yang telah diberikan sesungguhnya cukup bermakna dalam menyiapkan tesis ini. Ucapan terima kasih juga ditujukan buat jawatankuasa peperiksaan tesis yang membantu saya dalam proses menyiapkan tesis ini dengan jayanya.

Di kesempatan ini juga, saya ingin berterima kasih kepada semua pensyarah Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi yang membantu dan mencurahkan ilmu sepanjang pengajian. Ucapan terima kasih juga ditujukan kepada sahabat seangkatan yang tidak jemu memberi nasihat dan dorongan. Akhir sekali sekalung penghargaan juga ditujukan kepada individu dan semua pihak yang terlibat sama ada secara langsung dan juga tidak langsung membantu saya dalam menyiapkan tesis ini. Terima Kasih Semua.

Liliy Salwani Binti Razali
B-5-04 Taman Cheras Intan,
Jalan Cheras Intan 2,
43400 Cheras Selangor.

DEDIKASI

Alhamdulillah syukur kepada Allah Yang Maha Kuasa,

Buat, Yang dicintai dan disayangi
Suami, Muhamad Othman Rashid
Yang dikasihi dan dihormati
Ayah, Razali Deraman
yang dihormati dan disanjung
Ibu, Roshayati Ali

Doa dan restu kalian
Sentiasa mengiringi perjalananku
Dalam meniti kejayaan

Buat permata hati yang disayangi,
Muhamad Irfan Thaqif,
Memberi kekuatan kepadaku

Buat semua kaum keluarga yang banyak memberi sokongan,
Dan sentiasa mendoakan kejayaanku

Buat pensyarah yang banyak membantu,
Dr.Nik Rafidah Nik Muhamad Affendi,
Prof. Madya Dr. Arba'ie Sujud,
Terima kasih buat ilmu yang diberikan
Buat kawan-kawan yang memberi nasihat,dorongan

Sekalung penghargaan terima kasih
yang tak terhingga buat kalian semua

SENARAI RAJAH

Rajah

Muka Surat

1: Kerangka Konseptual Kajian

59

SENARAI JADUAL

Jadual	Muka Surat
1: Bahan Cerita Rakyat	22
2: Skala Penerimaan dan Penolakan Kanak-kanak terhadap Unsur Pendidikan dalam Cerita Rakyat	51

SENARAI KANDUNGAN

	Muka Surat
ABSTRAK	ii
ABSTRACT	iv
PERAKUAN	viii
PENGHARGAAN	ix
DEDIKASI	x
SENARAI RAJAH	xi
SENARAI JADUAL	xii
BAB	
I PENGENALAN	1
Latar Belakang Kajian	1
Cerita Rakyat Untuk Kanak-Kanak	5
Peranan dan Fungsi Sastera Kanak-kanak	9
Pernyataan Masalah	14
Objektif Kajian	18
Kepentingan Kajian	18
Batasan Kajian	21
Definisi Operasional	25
Pendidikan	25
Cerita Rakyat	26
Kesimpulan	27
II SOROTAN LITERATUR	29
Pengenalan	29
Kajian-kajian Terdahulu	30
Kesimpulan	40

III	METODOLOGI KAJIAN	42
	Pengenalan	42
	Rekabentuk Kajian	43
	Kaedah Kepustakaan	43
	Kaedah Lapangan	44
	Sampel Kajian	45
	Instrument Kajian	48
	Soal Selidik	48
	Kaedah Pemerhatian	52
	Analisis Data	53
	Kerangka Teori	54
	Teori Resepsi	54
	Kepentingan Teori Resepsi dalam Kajian	57
	Kesimpulan	58
	Rangka Konseptual	59
IV	ANALISIS CERITA RAKYAT SEBAGAI MEDIUM PENDIDIKAN	60
	Pengenalan	60
	Unsur Pendidikan dalam Cerita Rakyat	61
	Perubahan dalam Hidup	62
	Aspek Ekonomi	66
	Pembentukan Moral yang Baik	70
	Hormat Menghormati	72
	Kejujuran dan Bercakap Benar	78
	Kerajinan	81
	Keadilan	83
	Kerjasama	87
	Tidak Angkuh, Sombong, Iri Hati dan Tamak	89
	Kebersihan Fizikal	95
	Kasih Sayang	97
	Keberanian	100
	Kebijaksanaan	101
	Rumusan	104
	Persepsi Kanak-kanak Terhadap Unsur Pendidikan dalam Cerita Rakyat	105
	Perubahan dalam Hidup	106
	Aspek Ekonomi	114
	Pembentukan Moral yang Baik	118
	Hormat Menghormati	119
	Kejujuran dan Bercakap Benar	127
	Kerajinan	132
	Keadilan	137
	Kerjasama	143
	Tidak Angkuh, Sombong, Iri Hati dan Tamak	145
	Kebersihan Fizikal	157

	Kasih Sayang	159
	Keberanian	166
	Kebijaksanaan	168
	Rumusan	172
	Kesimpulan	174
V	RUMUSAN DAN KESIMPULAN	180
	Pengenalan	180
	Rumusan Daripada Kajian yang Dilakukan	181
	Kesimpulan	183
	BIBLIOGRAFI	185
	LAMPIRAN	
	BIODATA PELAJAR	